

BARBARUS (9) *sb m*

Barbarus (2) *n-pers*; **barbar** *a.* barbarus (7).

Oba a jasne.

sg N Barbarus (1). ◇ A Barbarusa (1). ◇ I barbar(e)m (1). ◇ pl N barbarowie (1) WujNT, barbary (1) BielKron. D barbar(o)m (2). ◇ A barbary (1). ◇ A a. I barbary (1) BielSpr.

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z tych samych przykładów).

1. *W starożytności człowiek nie należący do cywilizacji grecko-rzymskiej, barbarzyńca, cudzoziemiec [Barbari etiam dicuntur, Którzy nie są żydowskiego, greckiego i łacińskiego języka umiętni; Barbaricus, Fere idem quod Barbarus, Graeci olim omnes alios populos barbaros vocabant, Et, item Romani, qui non essent Latini Mącz 23b] [barbarus Łac śr] (4) : GliczKsiąż F5; A thák łufznicy nam iáko fláchetnieyńzego rodzáiu/ niżli wy nam iáko bękárci włádnym łynom á Grecy Bárbárom/ rofkázowác będzyc. BielKron 101v; BielSpr 28v; A oni obcy (marg) bárbárowie. L. G. ták zwali Graekowie wńzyłtki inne narody, ktorzy nie łá Graekowie. (-) ľudzie okázowáli nam nie ledá ľudzkość. WujNT Act 28/1.*

2. *Nie mający kultury, nieokrzesany; poganin (3) : Czemułcie łercá łtráľzliwego/ załz z łiftu nie rozumiecie iż ci Bárbáry łtráľzłá BielKron 124.*

Wyrażenie: »gruby barbarus«: Gdzye [na Podolu albo Ukrainie] yáko we dnye y wnocy z wyelką pilnołcyá dla dobrá rzeczy połpolitey krzesćiyáńłkyey [...] nie przyacyele Tátáry grube Bárbáry/ y inłłe łłumyá a vpádzáya GliczKsiąż K7v.

Szereg: »barbarus a Tatarzyn; Tatarzyn, barbarus« (1 : 1) GliczKsiąż K7v; Niemáľz w tym to kołłciele roźnice žadney/ miedzy Krolem á poddánym/ miedzy Pánem á vbogim/ miedzy žydem á Grekiem/ miedzy Bárbárem á Tátáryzнем ReszPrz 28. Cf »gruby barbarus«.

3. *n-pers (2) : I takiełz miał [św. Franciszek] dwánałłcie Apołłołow/ ktorzym tákowe imioná były włáłne. Piotr Kátánáyłki/ Ian s Káľtelle/ Filip długi/ Bráth Bárbárus KrowObr 145; BielKron 312.*

Synonim: 2. poganin.

Cf BARBARZYNIEC